

Data for arbejdstid og timeløn

Resumé:

Datakonstruktionen af Hgn og lna eftergås. Hgn bør nok rettes i årene før 1966.

hgn.jao

Nøgleord: Hgn Arbejdstid lna

I oplægget til den nye faktorefterspørgselsblok benyttes konsekvent antallet af præsterede arbejdstimer som mål for indsatsen af arbejdskraft i de enkelte erhverv. I ADAMs databank er beskæftigelsen i erhvervene imidlertid kun opgjort i antal beskæftigede personer (fordelt på arbejdere og funktionærer). Omregningen fra beskæftigede personer til præsterede arbejdstimer finder sted ud fra den antagelse, at den gennemsnitlige arbejdstid for alle beskæftigede i alle erhverv er lig med den gennemsnitlige arbejdstid for arbejdere i industrien, *Hgn*.¹

Arbejdstidsvariablen *Hgn* bliver således en meget vigtig variabel for det fremtidige datagrundlag for ADAM, hvor den jo hidtil har spillet en temmelig inferior rolle. Da visse af bevægelserne i den nuværende *Hgn* ser noget mystiske ud, er datakonstruktionen af *Hgn* gået efter. Ved samme lejlighed er konstruktionen af *lna* gået efter, da kilden er den samme, nemlig *industristatistikken* for årene 1947-89.²

De grundlæggende vanskeligheder med industristatistikken som kilde for tidsserier består i, at antallet af virksomheder, der er omfattet af statistikken, ændres med jævne mellemrum. Disse ændringer betyder dog sjældent noget væsentligt for *Hgn* og *lna*, der jo er gennemsnitsstørrelser opgjort hhv. pr. beskæftiget og pr. arbejdstime. Som hovedregel findes der overlappende opgørelser i år med store ændringer i dækningsgraden, således at kædning er mulig. Dette gælder især årene 1961, 1964, 1965, 1970, 1976 og 1985.

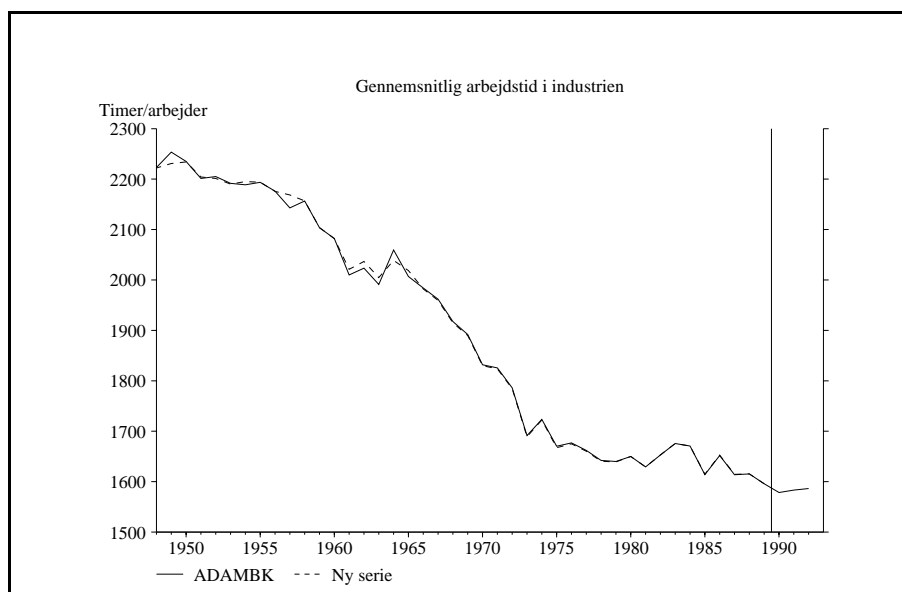
I figur 1 er rekonstruerede serie for *Hgn* sammenlignet med serien i ADAMBK.

Det ses, at de to serier ligner hinanden udmærket, men at der er problemer i årene 1949, 1957 samt 1960-66. Forskellene kan spores til modelgruppepapirerne HD 9. august 1978 og 30. april 1979, og henvisningen er "foreløbige tal fra Søren Larsen". Søren erindrer dog ikke noget om disse tal.

Det mystiske "dyk" i ADAMBK-serien i 1963 går igen i den nye serie. I modsætning til de andre "dyk" i serien kan dette ikke forklares ved en storkonflikt (i årene 1956, 1961, 1973 og 1985). Spørger man industristatistikken for 1963 om særlige forhold i dette år, fås følgende orakelsvar:

¹Jf. modelgruppepapir TTH & PBR 11. januar 1992: Data til modellering af udbudssiden i ADAM.

²Datakonstruktionen af den nuværende *Hgn* er beskrevet i modelgruppepapirer af HD 9. august 1978 og 30. april 1979. Konstruktionen af den nuværende *lna* er beskrevet i et modelgruppepapir KS 3. november 1987.

Figur 1.

"For 1962 og tidligere år er det gennemsnitlige antal arbejdere beregnet som et gennemsnit af antal ansatte arbejdere ved begyndelsen af hver af årets 12 måneder, medens der ved beregningen for 1963 er benyttet antal ansatte arbejdere ved udgangen af de enkelte måneder. Ændringen er foretaget, fordi der ved de månedlige beskæftigelsesopgørelser benyttes ultimotal. I beregningen af gennemsnit for 1963 indgår månederne juli og december ikke."

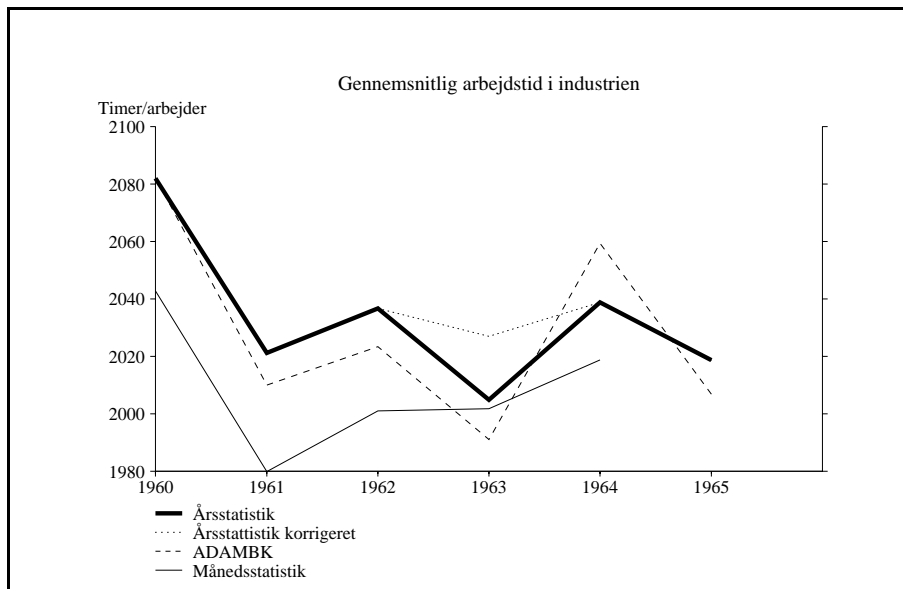
Et studium af månedstallene for antal ansatte arbejdere ultimo måneden afslører, at tallet for december 1963 er ekstremt lavt, hvilket må tilskrives "tvungen juleferie uden løn" på grund af en brat konjunkturtilbagegang i 2. halvår 1963. Tallet afspejler ret klart *ikke* den reelle beskæftigelse i december måned 1963, og det er antagelig dette forhold, man har søgt korrigeret ved at undlade at bruge tallene for juli og december i udregningen af årsgennemsnittet. Men da disse to måneder rent sæsonmæssigt har en lav beskæftigelse, bliver det således korrigerede årsniveau til gengæld for højt - og dermed bliver den gennemsnitlige arbejdstid for lav.

I figur 2 sammenholdes *Hgn* fra årsstatistikken med den tilsvarende opgørelse ud fra årsgennemsnit af den månedlige statistik. På figuren er angivet, hvorledes en skønnet korrektion af årsstatistikken *Hgn* på 1 pct. op i 1963 synes at stemme bedre med månedsstatistikken forløb. Denne størrelsesorden af korrektionen bekræftes af beregninger for 1963 hhv. med og uden månederne juli og december. Det er vel en smagssag, om man vil acceptere en sådan korrektion. Bemærk, at hvis ikke beskæftigelsen *Qna* i ADAMBK er korrigeret tilsvarende, fås det bedste samlede antal arbejdstimer ved at benytte den ukorrigerede *Hgn*.

Tilbage står, at der i princippet kan være en niveauforskel på tallene før 1963 og tallene fra og med 1963 på grund af overgangen fra primo- til ultimo-opgørelse af beskæftigelsen. Især juledagene kan give et andet sæsonmønster

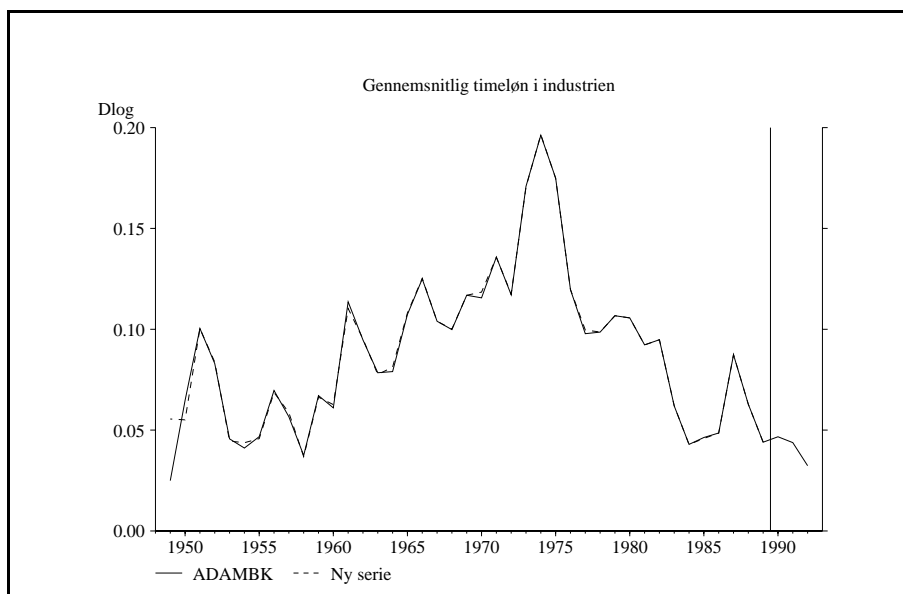
og dermed et andet årsniveau. Men her er vi nok definitivt i småtingsafdelingen.

Figur 2.

Gennemgangen af konstruktionen af timelønnen, *lna*, giver ikke anledning til bemærkninger (bortset fra tallet i 1948), jf. figur 3. De meget små forskelle i ny og gammel serie skyldes alene forskelle i måden at korrigere databrud på (den nye serie er kædet, mens den gamle blot lægger niveauerne i forlængelse af hinanden).

Figur 3.

De viste serier for *Hgn* og *lna* dannes ved at afvikle AREMOS programmet INDUSTRI.CMD fra direktoriet F:\ADAMBK\INDUSTRI. Tallene fra

industristatistikken forsynes fra PRN-filer.

Bilag. Rekonstruerede serier for *Hgn* og *lna*.

År	<i>Hgn</i>	<i>Hgn</i> korrigeret	<i>lna</i>
1948	2222.11		2.69
1949	2230.97		2.85
1950	2233.98		3.01
1951	2204.22		3.33
1952	2201.24		3.62
1953	2190.05		3.78
1954	2195.21		3.95
1955	2193.81		4.14
1956	2175.64		4.43
1957	2168.62		4.70
1958	2156.80		4.88
1959	2103.67		5.21
1960	2082.01		5.55
1961	2021.20		6.19
1962	2036.71		6.81
1963	2004.86	2025	7.36
1964	2038.79		7.99
1965	2018.71		8.90
1966	1982.15		10.08
1967	1959.42		11.19
1968	1915.09		12.37
1969	1889.73		13.90
1970	1829.96		15.65
1971	1823.65		17.92
1972	1784.40		20.16
1973	1689.16		23.90
1974	1722.24		29.09
1975	1667.43		34.65
1976	1674.99		39.06
1977	1660.23		43.15
1978	1640.42		47.63
1979	1639.24		52.99
1980	1649.88		58.89
1981	1629.32		64.58
1982	1652.97		71.01
1983	1675.71		75.55
1984	1670.63		78.86
1985	1614.67		82.56
1986	1652.63		86.67
1987	1614.46		94.58
1988	1615.44		100.71
1989	1595.84		105.24